

1.11 Allin seminaari – tutkittua tietoa lastensuojelusta

Klo 9:30-10:45

Järjestäjä: Alli Paasikiven Säätiö

Teema: Kohti aitoa osallisuutta

Alli Paasikiven Säätiön apurahatutkijat esittelevät lastensuojelun tutkimusta.

Katarina Pursi: Ylisukupolviset asiakkuudet lastensuojelussa.

Projektityöntekijä, SOS-Lapsikylä ry (VTM, sosiaalityöntekijä), Tohtoriopiskelija, TaY

Ylisukupolviset hyvinvoinnin ongelmat ja niiden kasautuminen koskettavat moninaisin tavoin lapsia, nuoria ja perheitä. Vaikka sukupolvelta toiselle siirtyvät ongelmat ovat olleet aktiivisen kiinnostuksen kohteena eri alojen tutkimuksissa, lastensuojelun asiakkuuksien ylisukupolviset jatkumot sekä niihin liittyvien mekanismien ja tekijöiden jäsentäminen on ollut marginaalisessa asemassa. Esitys ottaa kantaa ilmiön tutkimisen ja jäsentämisen tärkeyteen sekä esittelee käynnissä olevaa väitöskirjatutkimusta.

Väitöskirjatutkimuksen tavoitteena on 1) ymmärtää ja kuvata lastensuojelun ylisukupolvisia asiakkuuksia ja niiden syntyyn vaikuttavia tekijöitä sijaishuollosta aikuistuneiden näkökulmasta, 2) kehittää sosiaali- ja terveystoimen palvelujärjestelmää tuottamalla uutta tietoa ylisukupolvisten lastensuojeluasiakkuuksien taustoista, syntyprosessista, asiakkaiden palvelukokemuksista sekä palvelujärjestelmän luomista reunaehdoista ja 3) selvittää, minkälaisena yhteiskunnallisena ja sosiaalisena ilmiönä ylisukupolviset lastensuojelun asiakkuudet näyttäytyvät.

Heli Talaslampi: Koulukotinuorten jatko-opinnot.

KM, väitöskirjatutkija, Helsingin yliopisto

Huostassa olleilla nuorilla on kohonnut riski kouluttautua ei-huostassa olleita nuoria vähemmän (mm. Kääriälä, Berlin, Lausten, Hiilamo, & Ristikari, 2018). Matala koulutustaso yhdistyy puolestaan useisiin ongelmiin aikuisuudessa: pelkän perusasteen suorittaneet ovat suuremmassa syrjäytymisvaarassa kuin jatkokouluttautuneet (Myrskylä, 2011). Koulukodissa sijoitettuina olleet ovat erityisessä vaarassa syrjäytyä, sillä heidän elämässään on lapsuudesta asti useita, kumuloituvia riskitekijöitä (Lehto-Salo 2011). Väitöskirjatutkimukseni paneutuu tekijöihin, jotka tukevat koulukodissa sijoitettuina olleita nuoria suorittamaan jatkotutkinnon ja siirtymään onnistuneesti työmarkkinoille. Rekisteritutkimuksen ensimmäinen osa käsittelee koulukotinuorten koulutustasoa sekä siihen vaikuttavia tekijöitä. Koulukotinuorten koulutustasoa verrattiin verrokkiaineiston tilanteeseen ja lisäksi tarkasteltiin koulukotinuorten riskiä suorittaa vain perusasteen tutkinto verrokkiaineistoon nähden. Tutkimuksen aineistona ovat kaikki Suomen koulukoteihin vuosina 1991, 1996, 2001 ja 2006 sijoitettuina olleet nuoret (N=814) sekä heille sovitettu verrokkiaineisto (N=4021). Tutkimus liittyy THL:n monivuotiseen Koulukodin jälkeen (KKJ) –tutkimushankkeeseen.

Tutkimuksen alustavat tulokset osoittavat, että koulukodissa sijoitettuina olleilla on matalampi koulutustaso verrokkeihin nähden. Vajaalla neljällä viidesosalla on suoritettuna vain peruskoulututkinto,

1.11 Allin seminaari – tutkittua tietoa lastensuojelusta

kun vastaava osuus verrokeilla on yksi viidesosaa. Koulutustasoon heikentävästi vaikuttavat useat sijaispaikkovaihdot sekä päihdeongelmat. Ne nuoret, jotka ovat jääneet koulukotiin jälkihuollon piiriin, suorittavat jatko-opintoja muita useammin. Muun muassa sukupuoli tai ensi kerran sijoitusikä eivät selitä koulukodissa sijoitettuna olleiden heikkoa koulutustasoa. Vaikka koulukotinuorten valmistumismäärät peruskoulusta ovat korkeat (Pekkarinen, 2017), jatko-opinnoista suoriutuu vain pieni osa. Tutkimuksen alustavat tulokset viittaavat siihen, että koulukodista itsenäistyvä nuori tarvitsee vahvaa tukea itsenäistymisvaiheessa. Tärkeää olisi kehittää ja tiivistää jälkihuollon työntekijöiden ja koulun yhteistyötä, jotta nuori saisi tarvittavan tuen opintojen loppuunsaattamiseksi.

Christine Väliavaara: Sijoitetun lapsen koulunkäynnin tukeminen. SISUKAS- työskentelymallin vaikuttavuuden arviointi.

Kehittämispäällikkö, Pesäpuu ry

Sijoitettujen lasten elämään sisältyy muutoksia, menetyksiä ja haavoittavia kokemuksia. Monilla lastensuojelun piirissä olevilla lapsilla on haasteita oppimisessa ja koulunkäynnissään. Lasten psyykinen oireilu on lisääntynyt. Koulu ja varhaiskasvatus ovat sijaishuoltopaikan ohella keskeisiä korjaavia kokemuksia tarjoavia turvapaikkoja. Oikea-aikaisella tuella voidaan tutkitusti tukea lasten selviytyvyyttä.